

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Violetta Osińska

Sędziowie: SO Zbigniew Ciechanowicz (spr.)

SO Sławomir Krajewski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 października 2014 r. w S.

sprawy ze skargi (...) w D. na czynności Zastępcy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) D. D. (1) D. z dnia 24 marca 2014 r. – postanowienie w przedmiocie odmowy prowadzenia postępowania egzekucyjnego i zwrocie wniosku w sprawie KM 640/14

przy udziale wierzyciela (...)R. i dłużnika B. B.

na skutek zażalenia (...) w D. na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 13 maja 2014 r. sygn. akt IX Co 2014/14

postanawia

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uchylić czynność Zastępcy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) (...)D. D. (1) D. z dnia 24 marca 2014 r. – postanowienie w przedmiocie odmowy prowadzenia postępowania egzekucyjnego i zwrocie wniosku w sprawie KM 640/14.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 maja 2014 r. Sąd Rejonowy oddalił skargę na postanowienie Zastępcy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) D. D. (1) D. z dnia 24 marca 2014 r. w przedmiocie odmowy prowadzenia postępowania egzekucyjnego i zwrocie wniosku w sprawie KM 640/14. W uzasadnieniu wskazano, iż (...) w D. przesłał Zastępcy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)–(...) D. D. (1) D. akta zobowiązanego B. B. wraz z odpisami wskazanych w treści wniosku administracyjnych tytułów wykonawczych, wystawionych przez (...) w D., (...) w W. (...)w S. (...)w Ł., (...) (...)w S., (...) R. oraz aktami spraw KM 567/11 i KM 64/13, przekazanymi przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) K. M. – jako organowi właściwemu do prowadzenia łącznie egzekucji z uwagi na rozstrzygnięcie przez Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeżne i Zachód w S. postanowieniem z dnia 5 września 2013 r., sygn. akt IX Co 4273/13 zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do świadczenia dłużnika.

Komornik zarejestrował pod sygnaturą KM 640/14 sprawę o egzekucję należności wierzyciela (...) (...) M. i pismem z dnia 27 lutego 2014 r. wezwał wnioskodawcę do przedłożenia w terminie 7 dni oryginałów tytułów wykonawczych, wystawionych przez wierzyciela – pod rygorem zwrotu wniosku. Odpisy wezwania zostały doręczone (...) w D. i wierzycielowi w dniu 10 marca 2014 r., a wezwanie pozostało bez odpowiedzi.

Postanowieniem z dnia 24 marca 2014 r. Komornik odmówił prowadzenia postępowania egzekucyjnego, orzekł o zwrocie wniosku wnioskodawcy (...) w D. po uprawomocnieniu się postanowienia i ustalił koszty postępowania – 30,50 zł tytułem kosztów doręczenia korespondencji.

Sąd Rejonowy skargę ocenił jako bezzasadną, stwierdzając, iż niedołączenie przez wierzyciela tytułu wykonawczego udaremnia wszczęcie postępowania egzekucyjnego i jako brak formalny wniosku zobowiązuje organ egzekucyjny do

podjęcia czynności w trybie art. 130 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Należy zarazem zaznaczyć, że tytułem wykonawczym jest wyłącznie jego oryginał, w związku z czym dołączenie do wniosku odpisu (wypisu, wyciągu, kopii, kserokopii, reprodukcji, itp.) tytułu wykonawczego nie spełnia wymagań stawianych przez art. 797 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł (...) w D. zaskarżając je w całości i wnosząc o ich uchylenie, o nakazanie Komornikowi Sądowemu przyjęcia zwróconych odpisów tytułów wykonawczych i dalszego prowadzenia egzekucji w oparciu o te odpisy. W ocenie Żalącego Sąd I instancji zastosował wykładnię antysystemową i „stracił proporcję” przy rozstrzyganiu sprawy, gdyż administracyjny organ wykonawczy nie ma prawa żądać odpisów tytułów „wierzycielskich”, gdyż brak jest takiej procedury i przepisu prawa, aby administracyjny organ egzekucyjny wyzbył się tytułu egzekucyjnego z akt głównych. Nadto, skarżący wyraził pogląd, iż oddanie oryginału tytułu oznaczało by konieczność umorzenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzyciela było zasadne, mimo tego, iż argumenty i zarzuty zawarte w treści zażalenia nie zasługiwały na aprobatę.

W niniejszej sprawie doszło do zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, który sąd rozstrzygnął w ten sposób, iż do dalszego prowadzenia egzekucji upoważniony został Komornik Sądowy. Wykonując postanowienie Sądu (...) przesłał Komornikowi odpisy tytułów wykonawczych stanowiących podstawę egzekucji, jednakże Komornik uznał, iż z uwagi na wskazane powyżej tytuły wykonawcze akta sprawy nie mogą zostać przyjęte, a egzekucja nie może być prowadzona. W tym miejscu zaistniał spór, co do zasadności działań Komornika. Jednakże zdaniem Sądu Okręgowego Komornik miał podstawy do tego, aby zażądać od administracyjnego organu egzekucyjnego oryginalnych tytułów wykonawczych.

Zgodnie z art. 776 k.p.c. podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy. Tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zaś w art. 797 § 1 stwierdza się, iż we wniosku lub żądaniu przeprowadzenia egzekucji z urzędu należy wskazać świadczenie, które ma być spełnione, oraz sposób egzekucji. Do wniosku lub żądania należy dołączyć tytuł wykonawczy. O istotnym znaczeniu tytułu wykonawczego stanowi również art. 803 k.p.c. wedle, którego stanowi on podstawę do prowadzenia egzekucji o całe objęte nim roszczenie i ze wszystkich części majątku dłużnika, chyba że z treści tytułu wynika co innego. W art. 804 k.p.c. stwierdza się natomiast, iż organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia (...) kategorycznie stwierdzono, iż tytułem wykonawczym, w rozumieniu art. 776 i 797 k.p.c., jest wyłącznie jego oryginał. Zdaniem Sądu Najwyższego dołączenie do wniosku odpisu (wypisu, wyciągu, kopii, kserokopii, reprodukcji, itp.) tytułu wykonawczego nie spełnia wymagań stawianych przez art. 797 k.p.c. W konsekwencji należy przyjąć, że egzekucja wszczęta na podstawie wniosku, do którego nie dołączono tytułu wykonawczego, lub dołączono tylko jego odwzorowanie, jest egzekucją bezpodstawną i jako taka podlega umorzeniu.

Jako uzasadnienie obowiązku przedstawiania oryginału tytułu wykonawczego można również wskazać brzmienie art. 805 § 2 k.p.c. wedle, którego na żądanie dłużnika komornik powinien okazać mu tytuł wykonawczy w oryginale. Skoro więc komornik ma legitymować się oryginałem tytułu wykonawczego to naturalną rzeczą jest to, iż musi być w jego posiadaniu i to już w momencie wszczęcia egzekucji.

Zgodnie natomiast z art. 26 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji organ egzekucyjny wszczyna egzekucję administracyjną na wniosek wierzyciela i na podstawie wystawionego przez niego tytułu wykonawczego, sporządzonego według ustalonego wzoru. W tym więc zakresie przepisy dotyczące egzekucji sądowej i administracyjnej są w dużej mierze podobne. Jednakże w art. 26b § 1 tejże ustawy stwierdza się, iż odpis tytułu wykonawczego sporządzony przez wierzyciela zawiera adnotację "odpis tytułu wykonawczego" zaś w § 2, iż odpis tytułu wykonawczego sporządzony przez organ egzekucyjny zawiera adnotację "odpis zgodny z oryginałem", datę sporządzenia, imię i nazwisko oraz podpis pracownika, który sporządził odpis. Dodatkowo w art. 76a § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego zaznaczono, iż jeżeli dokument znajduje się w aktach organu lub podmiotu, o którym mowa w art. 76 § 1 lub 2, wystarczy przedstawić urzędowo

poświadczony przez ten organ lub podmiot odpis lub wyciąg z dokumentu. Organ administracji publicznej zażąda udzielenia odpisu lub wyciągu, jeżeli strona sama uzyskać ich nie może. Gdy organ uzna za konieczne przejrzanie oryginału dokumentu, może wystąpić o jego dostarczenie. Przepis ten odnosi się do różnych dokumentów, w tym także do tytułów wykonawczych. W świetle powyższego można zauważyć, iż w postępowaniu administracyjnym dopuszcza się stosowanie odpisów tytułów wykonawczych, które oczywiście muszą spełniać określone warunki wskazane przytoczoną ustawą. Należy jednak wskazać, iż odpisy tytułów wykonawczych spełniają inną rolę i występują wyłącznie już podczas administracyjnego postępowania egzekucyjnego. Odpis taki jest doręczany zobowiązanemu przez organ egzekucyjny np.: podczas przystępowania do czynności lub w momencie wysyłania zawiadomienia o zajęciu określonego świadczenia. Wyjaśnia to Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia (...) (...): Odpis tytułu wykonawczego nie jest dokumentem urzędowym niezbędnym do wszczęcia i prowadzenia postępowania egzekucyjnego, lecz dokumentem, którego doręczenie zobowiązanemu stanowi zdarzenie wszczynające egzekucję. Tytułem wykonawczym jest tylko oryginał. Na marginesie należy zauważyć, iż wystawienie w tej samej sprawie tytułu wykonawczego i doręczenie jego odpisu zobowiązanemu w sytuacji, gdy tytuł wykonawczy, na podstawie którego przystąpiono już wcześniej do egzekucji jest prawidłowy, uznać należy, za naruszenie ogólnych przepisów postępowania.

Jeżeli jednak chodzi o wszczęcie postępowania egzekucyjnego to niezbędny jest oryginał tytułu wykonawczego, gdyż tylko na takiej podstawie może być ono prowadzone. Potwierdza to Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia (...) Tytuł wykonawczy, będący podstawą egzekucji administracyjnej, jest dokumentem urzędowym, niezbędnym do wszczęcia i prowadzenia postępowania. Tytułem wykonawczym jest tylko oryginał. W obrocie prawnym funkcję tytułu wykonawczego może spełniać tylko oryginał tego tytułu. W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego daje to istotne gwarancje ochrony praw dłużnika w postępowaniu egzekucyjnym, wierzyciel nie ma bowiem wtedy możliwości wszczęcia i prowadzenia egzekucji na podstawie dokumentu, który nie jest oryginałem tytułu wykonawczego.

Analiza i zestawianie powyższych przepisów postępowania sądowego i administracyjnego daje podstawy do uznania, iż Komornik Sądowy nie mógł prowadzić dalszej egzekucji na podstawie odpisów tytułów wykonawczych. Zasadne jest więc przedłożenie oryginałów tytułów wykonawczych w celu prawidłowego prowadzenia, w dalszym ciągu, postępowania egzekucyjnego.

Uszło jednak uwadze Komornikowi, Sądowi I instancji oraz Żalącemu to, iż Komornik wzywając wierzyciela do złożenia oryginałów opisanych w piśmie z dnia 27 lutego 2014 r. tytułów wykonawczych opatrzył go rygorem zwrotu wniosku egzekucyjnego, co nie było słuszne, gdyż opisany wyżej zbieg egzekucji rozstrzygał o losie toczących się już postępowań egzekucyjnych. Prawidłowo zatem winien być zastosowany rygor umorzenia postępowania w oparciu o treść art. 824 § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż brak tytułu wykonawczego wskazuje na to, iż egzekucja nie należy do organów sądowych. Komornik nieprawidłowo wykonał więc obowiązek wynikający z treści art. 5 k.p.c.

Mając zatem na względzie powyższą argumentację, należało na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzec jak w sentencji.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)